Ч. 42 (12.991). Львів, пятниця 26. лютого 1932. Pocztowa opłata załatwiona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 14·00 „
Піврічно 26·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і вольн. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

В обороні свободи зборів і слова.

Промова пос. Ст. Кузика, виголошена на пленумі сойму дня 23. лютого 1932 р. в часі дискусії над законопроектом про збори.

Високий сойме! Проект обговорюваного в тій хвилі закону — закону про збори торкається не якоїсь конкретної справи, яка інтересує більший або менший гурт людей, але відноситься до питання превеликої засадничої ваги, питання, яке є проблемою цілости публичного життя і конституційних уладжень взагалі.

При конструуванні закону про збори можна мати дві провідні ідеї. Або, — як то думають теперішні правлячі сфери і вірна їм соймова більшість, — виміна думок на зборах є якимсь злом, хоч злом конечним, яке погрожує забуренням правильного ходу адміністрації, а в такому випадку треба вимагати для охочих влаштувати такі зібрання, якнайбільшого обмеження того права, а для представників влади якнайширших правних постанов, на основі яких можна би збори унеможливлювати, замикати і розганяти. Такий погляд виходить з заложення поліційної держави. Або законодавець має намір зі зборів зробити огнище творчої думки, кузню сильних переконань, місце, де нарід пізнає своїх провідників, обдаровує їх довірям і додає їм енергії до праці та боротьби за здійснення великих ідеалів. У такому випадку старається законодавець створити для громадянина найдосконалішу форму того горожанського права.

У державах, які складаються з ріжних народів, у державах, в яких панує господарська кріза, свобода зборів може бути вентилем безпеченства для суспільного життя в краю. Хто трошки обзнайомлений з правилами техніки, повинен знати, що цей вентиль безпеченства повинен бути якнайпрецизніше виконаний, бо в противному випадку можна дочекатися катастрофи. Радимо над правительственним проектом закону про збори. Цей проект має характер наскрізь поліційний. Виконування та інтерпретація цього закону залежить від свобідного рішення адміністраційної влади, залежить просто від гумору, навіть найнижчих поліційних функціонарів. Адміністраційна влада першої інстанції, відповідно до політичного характеру того, що скликує збори, дозволяє на відбуття публичних зборів, або їх забороняє. Вона має право крім того після свого „відзімісе“ і залежно від темпераменту даного представника влади збори розвязати, має право входити навіть на непубличні зібрання, як також на зібрання товариські, або родинні, коли на її думку, тобто на основі конфіденціональних відомостей, відбуття зборів могло би загрожувати публичному спокоєві чи безпеченству. Всякі політичні зїзди будуть згідно з цим проектом утруднювані. Коли ж додамо до тої загальної характеристики урядового законопроекту про збори і упривілеєння адміністраційної влади, яка має право карати за всякі проступки в тому законі передбачені, то прийдемо до переконання, що цей закон так шумно називаний законом про свободу зборів, можна назвати законом про унеможливлювання того громадянського конституційного права. Скликування зборів і правильне їх відбування є ілюзією. Бо якийже законний і льогічний мірник того, наскільки збори загрожують безпеченству, спокоєві чи публичному порядкові? Таким критерієм може бути тільки самоволя представника адміністраційної влади. Хто з нас, українських послів, не знає цілих соток заборон, або розвязувань українських зборів під замітом, що буцімто вони загрожують публичному безпеченству. Такий арґумент став параваном, за яким скривається переслідування ворожих для уряду політичних груп. Ми домагались на комісії і сьогодні у внесках меншости домагаємось, щоби накреслити якісь границі самоволі адміністративної влади. Наші поправки перепали. Отже збори можна забороняти чи розвязувати навіть тоді, коли вони, скажім отверто, в тенденційній імаґінації адміністративного або поліційного функціонаря — могли би загрожувати публичному порядкови.

Практика останніх літ витворила новий тип розбивачів, немилих владі зборів. Звичайно на збори входить кілька осіб силою або підступом і своїм захованням, криками, провокацією, викликуванням авантюр та бійок, унеможливлюють правильний хід зборів. Ми були свідками багатьох таких авантюр, практикованих на українських вічах, але також були ми свідками того, як представники влади заховувалися супроти таких авантюрників і провокаторів зовсім пасивно та не почувалися до обовязку усунути їх зі зборів. Представники влади толерували такі безправства і прикривали таке дійсне нарушування публичного спокою і порядку своїм авторитетом. Дивне і дуже характеристичне таке урядування влади, яке мусить довести до підозріння, що розбивання опозиційних зборів на очах влади, без її спротиву є в дійсности розбиванням зборів за згодою і співучастю тієї влади.

Для українського населення проект повищого закону не є чимсь новим. Практика адміністраційної влади від цілої низки літ була спрямована до того, щоби ту горожанську свободу — право зборів, добуте ще за часів народжування конституційного життя в Австрії зогидити. Унеможливлювання політичних зборів, заборону влаштовувати культурно-освітні, а навіть господарські збори практикували на українських землях від початку панування польської влади на тих землях. І такий стан дотеперішнього безправства на українських землях у тій ділянці буде тепер залеґалізований і закріплений у новому законі про збори.

Одною з постанов обговорюваного закону є між іншим припис, який постановляє, що в поданні, спрямованім до влади в справі дозволу на відбуття зборів має бути подана мова, в якій будуть відбуватися наради. В практиці та постанова може виелімінувати українську мову з публичного життя. Як сьогодні по судах та урядах вимагають, щоби говорити по польськи, кажучи, що вони, мовляв, української мови не знають, так і на зборах представник влади певно буде вимагати від промовця, щоби говорив по польськи. Думаємо, що такий припис у законі про збори, є замахом на мовні права національних меншостей, передбачені в законі з дня 31. липня 1924 р.

Предложений соймові до ухвалення законопроект завдяки теперішній випадковій соймовій більшости буде певно ухвалений, дарма що він не лицює новітній державі. На адміністраційній комісії цілий ряд промовців, які заявилися проти урядового законопроекту про збори, порівнював цей законопроект в законами бувших держав, між які була поділена нинішна польська держава, і навіть з постановами царської Росії з 1906 р. Представники проурядового бльоку обурювалися на таке порівнання і твердили, що воно приносить для польської держави пониження. Одначе ми твердимо, що принятя повищого законопроекту про збори буде чорною плямою в історії польського законодавства, буде слушною причиною до врахування польської держави до держав найбільш реакційних.

Так ярко виявлений намір наложення населенню намордника не вдасться ані правительству, ані співпрацюючій з правительством партії. На деяких ступінях суспільного розвитку народу, при високій політичній і національній свідомости, поліційні засоби опіки над думками, переконаннями і душею громадянина, викликують наслідки цілком протилежні від тих, які панове бажалиб осягнути. Обмеження права свободи зборів уважаємо за прояв безсильности уряду, бо сильний уряд ніколи не боїться свободи слова і висловлення горожанами думок та переконань. Застрашуванням і каганцевими законами ніхто не виховує горожан. Це приносить цілком противні результати. Намір уряду і його адміністрації боротися силою і карними приписами проти свободи думки і слова, витворює цілком інші, дуже часто для уряду небажані результати. Розвивається серед населеня опозиційний настрій до уряду і конечність конспіраційної роботи. Людська думка, що не може бути свобідно висловлена на зборах, пробивається в іншій формі і в іншому напрямку. В царській Росії кнеблювання свободи думки і слова її не урятувало. Думка горожанина давньої Росії нуртувала в школах недозволеної конспірації, і коли здеправування влади, яка дрижала перед всякою критикою, дійшло до відповідного стану, законспірована думка вийшла з підземелля і повалила царські престоли, які опиралися не на горожанській свідомости мас, а на поліційних приписах.

Руїна села в СРСР.

Систематичне руйнування села в СРСР прибирає щораз більше катастрофальні форми. Поминувши те, що село, а ніхто інший, оплачує шалені пляни індустріялізації аґрарної країни та переміни тайги й тундри в урожайний край, з цього села забирають остатки на прокормлення „пролетаріяту“, себто нових десять чи трохи більше тисяч щасливих можновладців і робітників.

Чому там ведуть цю систему руїни села — відомо. Бож ніщо інше, як власне село — це заборoло проти комуністичних експериментів, які напевно на ньому і зломлять карк. Але покищо це село мусить терпіти небувалий визиск, стаючи тимсамим потерчатком у цілій комуністичній суспільній драбині.

У звідомленнях, що їх опублікували з нагоди обговорення нового бюджету СРСР на р. 1932-33 вказано теж, як розділюють суспільний дохід на поодинокі кляси, бажаючи цим доказати, як солідно „розкуркулено“ село і заміцнено міський пролетаріят. Цей суспільний дохід союзу був у відсотках, враз з передбаченням на р. 1932, такий:

	1928	1929	1930	1931	1932
пролетаріят	32.1	31.6	36.9	45.5	46.3
ремісники	5.8	5.5	3.5	3.7	3.3
члени колективів	1.0	2.4	11.4	21.5	28.5
індивідуальні хлібороби	43.4	39.3	32.6	17.8	6.8
куркулі	4.6	3.9	1.2	0.5	0.1
капітал. населення міст	3.6	2.4	1.8	1.1	0.8

З цього видно, що ще в 1928 р. члени колективів мали тільки 1 прц. доходів, індивідуальні господарі були найсильнішою суспільною групою з 43.4 прц. доходів, а куркулі 4.6 прц., або разом село мало 49 прц. всього суспільного доходу. Однак систематичне нищення села через всякі комуністичні потягнення і „переводження“ індивідуальних господарств на колективи напротязі 3-х років дає вже в 1932 р. передбачення такого стану: члени колективів 28.5 прц., індивідуальні хлібороби 6.8 прц. і куркулі 0.1 прц., або разом дохід села 35.4 прц. Виходить з того, що доходи села загально понизилися на 13.6 прц. всього доходу в союзі, або спали для себе на 36 прц., або кругло на більше ніж 1/3 частину!

Отсе ясний доказ, що радянська влада збільшує доходи т. зв. пролетаріяту коштом села. Бож звичайним викрутом є твердження про те, що індивідуальні господарства щезають, зате множаться колективи і через те селу... краще. Бож кількість сільського населення не тільки не зменшується, а навпаки воно приростає куди скорше, ніж міське, а помимо того його дохід зменшений на 1/3 частину. Наслідок цього — безмежна нужда і руїна села на користь розбудови міста і... всесвітньої революції.

Для ще яснішого представлення цієї справи слід згадати, що „пролетаріят“, якого доходи в 1932 р. оцінюють аж на 46.3 прц. зає всього 4 прц. цілого населення союзу.

Який це гарний коник для більшовицької

пропаганди, що десь там в Америці, чи інших капіталістичних країнах, 50 прц. суспільного доходу є в руках двох чи чотирьох відсотках кровожадної буржуазії! А тут в „безклясовій“ пролетарській державі 4 прц. населення має теж близько половину суспільного доходу!

Як легко можна обернути суспільну драбину горі дном: зразу була на горі буржуазія, на долі працюючий люд. А тепер на горі правляча каста, а на долі безмежна, подавляюча маса сільського трудового народу.

Нема чого дивуватися, що село в СРСР не дає за виграну, бо бачить, що при дальшому тріванні комуністичного режіму воно мусить стати невільником міста, навіть колиб йому замилювали очі колективами чи іншими більшовицькими вигадками. А одиноким засобом для рятунку села в СРСР це — змінити суспільну драбину на трохи інше положення.

Американський капітал у Китаю.

(Лист з Америки).

Професор економії мишиганського університету (University of Micighan) Ремер, помістив у час. „Ди Дітройт Фрі Прес“ з 2. лютого ц. р. статейку про вклад американського капіталу в Китаю. Треба зазначити, що проф. Ремер був членом американсько-британсько-японського комітету, який недавно тому студіював заграничні інвестиції в Китаю.

Читаємо в повищій статейці, що Зединені Держави мають у Китаю маєтку вартости біля 200 міліонів долярів. У додатку до повищої суми є там біля 50 міліонів долярів, як власність ріжних американських місій і філянтропій, але цих грошей проф. Ремер не вважає інвестицією і є це — як він пише — радше дар для китайського народу.

З 200 міліонів долярів дійсних інвестицій 45 міліонів дол. є в цінних паперах та облігаціях китайського уряду. Решта, себто 155 міліонів долярів, є власністю американських корпорацій, фірм і поодиноких підприємців. Неменше як 65% американської інвестиції є в місті Шангаю, де американці є власниками землі, будинків і складів ріжних товарів вартости біля 100 міліонів дол. 28 американських фірм є власниками фабрик у Шангаю вартости біля 11 міліонів дол. Електрівня й телефонічна система в Шангаю також є власністю американців. Цілий маєток Зединених Держав у Китаю є тепер чотири рази більший, ніж був він з початком світової війни.

Держави, що мають найбільше свого капіталу в Китаю, це — як пише проф. Ремер — Велика Британія і Японія. Начислено маєтку першої на суму 1 міліярд 26 міліонів долярів, а маєтку другої на 1 міліярд 153 міліони дол., з чого в самій Манджурії має вона (Японія) маєтку вартости біля 700 міліонів долярів. Загалом є в Китаю три і пів міліярда долярів закордонного капіталу, з чого третина є в Шангаю, третина в Манджурії, а третина в інших частях Китаю.

Дітройт, Міш.

Цензура приватних листів.

Від якогось часу, від кількох місяців, особливо прикро дає себе відчувати явище, яке врештіою має у Львові право громадянства здавен-давна: цензура приватних листів і взагалі всяких почтових посилок. Стаття 106 польської конституції з 17. березня 1921 р., справлена законом з 2. серпня 1926 р., каже таке: *„Тайна листів та іншої кореспонденції може бути нарушена лише у випадках, передбачених правом“*. На якім „праві“ оперта цензура приватних посилок, про які хочемо тут казати, не знаємо, однак фактом є, що відносини у цій ділянці почивають справді доходити вже до абсурду.

Отже, як показує практика, цензурі підлягають усі почтові посилки, листи і друки, які звертають на себе увагу чи то розмірами чи адресатом чи місцем висилки, без уваги на те, чи вони рекомандовані, чи ні. Таким робом жертвою падуть головно *рукописи*, призначені для часописів і видавців, які чейже все одно підлягають потім цензурі і можуть бути сконфісковані.

Подаємо такі конкретні випадки: Друкувався у Львові в друкарні Беднарського, економічний збірник видання варшавського Українського Наукового Інституту: коректа праці того Інституту (друга) була в руках економіста В. Садовського у Празі. Деякі її частини вислані поручено попали до цензури і по нинішній день лежать у цензорському відділі на львівській поліції. — сам-же збірник давно вже вийшов з друку! Відомий історик п. Ілько Борщак з Парижа цілими місяцями бомбардував своїх видавців у Львові (Вид. „Червона Калина“) у справі своїх скриптів, поки виявилося, що ці скрипти, суто наукові матеріяли, спочивають на поліції. Та сама доля стрінула рукопис одної повісти Петра Карманського, який мав величезний жаль до свого приятеля, що той нібп загирив йому його працю: пересилка лежала на поліції. Довідуємося з цілком авторитетного джерела, що там, на цензорському відділі львівської поліції, лежать не лише ріжні посилки, власність майже всіх українських часописних редакцій і ріжних українських установ (м. ін. і Наукового Т-ва ім. Шевченка та Митрополичої Консисторії!), але й таких *польських* установ, як *університет Яна Казимира й „Оссолінеум“!* Від якогось часу нпр. не доходять до редакцій та наукових бібліотек газети з Рад. Союзу й Америки: після рекламацій виявилося, що експедиція тих ґазет функціонує правильно й самі ґазети правильно доходять до Львова, де попадають — — до цензури!!

Очевидна річ, що тільки побіжно переглянути, а не то солідно „переценэурувати“ всі посилки, які попадають на поліцію, — цілком неможливо: цензорський відділ мусів би мати на це не лише величезний апарат кільканацяти осіб, але й самих фаховців, знавців ріжних ділянок людського знання! Природним наслідком такого стану, який нині істнує, є те, що *поручені* почтові посилки, всякі листи і друки довгими місяцями лежать ніким не торкані на поліції і або цілком пропадають, або дістаються до адресатів, утративши всю свою актуальність, або теж лише завдяки якомусь щасливому випадкові доходять до своєї мети, добуті особисто адресатами, що тратять свій час на „хожденіє по мукам“ по ріжних достойниках, у пошуканні за своєю власністю, якої „тайну“ і „ненарушність“ так величаво ґарантує конституція!..

Апелюємо оцим до компетентних чинників, щоби зліквідували цю аномалію і перестали мучити власних людей-цензорів сизифовою працею та докучувати редакціям, видавництвам, науковим бібліотекам, усяким установам і приватним особам затримуванням їх листів і посилок, в яких і так нема нічого „злочинного“ та які у величезній більшості прийдуть ще на цензорський стіл у кращому, виправленому і чистенько видрукованому виді!..

Дрібні вістки.

20 ц. м. було в Польщі 339.854 реєстрованих безробітних.

Міністр закордонних справ Анґлії Саймон виїхав до Женеви.

Підчас відчитування деклярації нового французького уряду парлямент привитав оплесками премієра Тардіє.

У Берліні строге поліційне поготівля у звязку з відкриттям райхстаґу.

Премієр Франції Тардіє приїхав до Женеви.

309 голосами проти 262 ухвалив французький парлямент заяву довіря до нового уряду.

В Анґлії відбулося чимало демонстрацій безробітних у ріжних містах.

Столицею Манджурії має бути Чан-Чун, вузлова стація південно-китайської залізниці.

У Москві святкують 14 роковини червоної армії.

Міська Рада Львова
і новий законопроєкт про самоврядування.

Вияснення голови Клюбу Українських Радних у справі становища Клюбу до законопроєкту.

У поміщеній в „Ділі“ з 20. ц. м. статті „Міська Рада Львова і новий законопроєкт про самоврядування“ автор, що підписався „Львівський Громадянин“, скритикував українських радних міста Львова за те, що вони голосували за внесенням д-ра Пшиґоцького, тоб то внеском „санаційної більшости“, щоби вислати до Варшави делеґацію міських радних. Завданням делеґації було добути для міста Львова звільнення від постанов урядового законопроєкту про зміну самоуправного устрою у цілій державі з тим, щоби для Львова дали окремий статут. Далі автор закинув українським радним, що вони були проти внесення польських опозиційних ґруп, поданого д-ром Верещинським, який домагався підготовити намічений новий статут виключно на основі дотеперішнього самоуправного устрою. Чому автор статті вважає наше голосування невідповідним, цього він ясно не сказав, але зі змісту можна догадатися, що автор закидує нам, немовто

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 26. ЛЮТОГО 1932.

Відповідь польського уряду на українські петиції.

Термін „український“. — Виривки з двох промов.

Польський уряд до своєї відповіді до Ліґи Націй приклав цілу низку доказових матеріялів для піддержки своїх поглядів. Між ними деякі такі характеристичні, що варт їх навести. У додатку І-ім на першім місці у „Загальних інформаціях про українське населення в Польщі“ находимо таку „записку“ про назви „український“ і „руський“ (ruthène).

„Питання назви „український“ або „руський“ є одною із форм української проблеми. Це питання тим складніше, що заінтересованим далеко до одногідности в цьому напрямку. Оборонці одної та другої назви поборюють себе, надаючи цим назвам зовсім протилежний зміст для означення своїх національних змагань. Тому то цей спір має наскрізь політичне значіння. Слід зауважити, що назва „український“ в етнографічнім розумінні цього слова є зовсім недавнього походження. При кінці останнього віку знали тільки слово „руський“ на території давньої австрійської Галичини, де український рух користувався піддержкою австрійської влади, а назва „руський“ означала однаково добре українофілів і русофілів. Після подій 1848 р., коли за піддержкою австрійського ґубернатора д-ра Стадіона національний руський рух почав приймати виразні обриси, що пізніше перетворився в дійсний український, його прихильники самі називали себе русинами.

Розбіжності щодо цього питання трівають досі в руських колах. У цьому напрямку треба згадати протест внесений у польськім соймі, підписаний ріжними економічними та культурними орґанізаціями. Ці орґанізації виступають проти проєкту Українського Соймового Клюбу, що хоче змінити офіціяльну назву „руський“ на „український“.

•

В уступі п. з. „Політичне життя“ находимо таку цитату із заяви в австрійськім парляменті з дня 9. вересня 1918 р. складену д-ром Костем Левицьким: „Ми жлемо від конституційної відбудови Австрії повної територіяльної та національної автономії на всіх наших землях, обєднаних під скиптром австро-угорської монархії“.

Далі читаємо таке:

„Ідея Західньої України від самого початку показалася неосяжною.

„Вже події з 1922 р. доказали, що польська держава може рахувати на тривкі симпатії українського населення. Не вважаючи на акти терору спрямовані проти всякого прояву співжиття з поляками, без огляду на численні атентати на українських діячів, оборонців льояльности, як нпр. Твердохліб, Піґуляк, Петрійчук, Березовський, Бахманюк, Лановий та інші, без огляду на гасло Петрушевича, щоби стриматись від виборів, велика частина українського населення з трьох воєвідств узяла участь у виборах 1922 р. і дістала в соймі пять місць.

Становище цієї частини українського населення найшло свій вислів у соймовій промові п. Ількова, посла, голови „Українського (в оригіналі „ukrainien“ а не „ruthène“!) селянського клюбу“ з дня 23. січня 1932 р.:

„Ми здаємо собі нині справу із подій останніх літ і бачимо тільки єдину розвязку — шукати піддержки Польщі; таким робом ми люземо піддержувати нашого національного духа у сучасній дійсності серед найближчих історичних подій, звязані з Польщею як дві рідні сестри і можемо вірити в можливу злуку всієї української нації. А щоби йти цим шляхом, мусимо піддержати й зміцнити гармонію між польським і українським населенням, що живуть мирно від двох тисяч літ на тій самій землі, зєднані кровю“...

•

Тепер неодному стане ясно, чому на міжнародній арені треба боронитися і перед такими арґументами як Твердохліб та Ільків у ролі представників „великої частини українського населення“.

—o—

ми всупереч українським інтересам нашими голосами підтримали „санаційну більшість“ та ослабили „польські опозиційні групи“.

Перечу, немов би то наш національний інтерес не позволяв нам голосувати за внеском більшости та проти внеску меншости. Що ми не мали ніякої причини голосувати за внесенням „польської опозиції“, виходить частинно вже із самої статті. Автор виразно підкреслює, що санаційна більшість і опозиційні групи польських радних, вокрема також польська соціялістична партія домагаються для міста Львова окремого статуту тому, щоби таким чином „петрифікувати“ чи „краще забезпечити“ польську суприматію у Львові. Ріжниця поміж польською більшістю і польською меншістю, на думку автора статті, лише в тому, що більшість згідно з урядовим проєктом бажає обмеження і звуження самоуправи, а меншість підтримує домагання окремого статуту ще тому, щоби поширити та розбудувати міське самоврядування.

Якщо це так змальований стан справи вірний, то який національний інтерес міг би промовляти за підтримкою розбудування і поширення міської самоуправи? В дійсності українське населення міста Львова, доки не скріпиться під оглядом кількости і матеріяльних засобів, не може мати рішучого впливу на міську управу і тому байдуже, чи місто Львів дістане широку чи вузьку самоуправу. Саме доба найбільшого розвитку львівського самоврядування у довоєнних роках утотожнюється з найбільшим занепадом українських впливів у місті, а якщо ми під теперішню пору відчуваємо недостачу впливів менше болюче, то багато до цього причинилися часи комісарської управи в 1927 до 1930 роках. Це не значить, що ми противні широкому самоврядуванню міста Львова, ми лише оцінюємо обєктивно користи та недостачі тієї системи. Знаємо, що ніякий устрій сам собою не дає запоруки справедливої та ввічливої супроти нас поведінки, тому до форми самоуправного устрою мусимо ставитися річево, без упередження і без доктринерства.

З другого боку, як громадяни міста Львова, ми перш за все зацікавлені у правильній і доцільній господарці в місті, бож вважаємо Львів нашим містом і бажаємо йому устрою, який найкраще забезпечував би всебічний розвиток міста та його мешканців. За задержанням для Львова дотеперішніх устроєвих форм, що спираються на принцип широкого самоврядування, промовляють великі довоєнні досягнення Львова. Одначе не можна відмовити оправдання теж поглядові, що в теперішніх незвичайно складних умовинах є побажана перевага в міській управі виконавчого чинника та, що фахова управа в особах „заводового“ президента, „заводових“ віцепрезидентів і лавників дає може й більшу запоруку доцільної та правильної господарки. Тому ми вважали недоцільним вязати себе однобічно висказаною у внесенню меншости тезою, що відкидає заздалегідь можливість прикласти до міста Львова бодай деякі принципи урядового проєкту, дармаль що при теперішніх умовинах такі зміни моглиб бути корисні для львівського самоврядування.

Лишається ще зясувати, чому укр. радні думали, що треба їм голосувати за внеском, щоби надати окремий статут і щодо висилки делєґації.

Тут перш за все мушу виступити проти цілком безпідставних побоювань, немов би окремий статут для міста Львова сам собою міг спричинити ще сильніше закріплення польської переваги в місті. Чейже про утримання чи відсунення польської переваги у Львові рішає не такий чи інший самоуправний міський устрій, лише відношення реальних сил у місті, чи краще спосіб, як є управильнене виборче право. Та не лише цей негативний огляд спонукав нас обстоювати потребу окремого статуту, ми крім цього мусіли брати під увагу, що урядовий законопроєкт у постановах, які торкаються сільських громад і менших міст, є дуже шкідливий для наших національних інтересів. Як радні міста Львова, ми, очевидно, не мали леґітимації протиставитися цьому проєктові, але домагаючися для Львова окремого статуту, ми могли бодай посередньо виявити наше негативне становище до загалу постанов проєкту.

Але найважнішою причиною, наслідком якої ми заявилися за окремим статутом і за висилкою делєґації до Варшави, була справа виборчого права. Урядовий проєкт містить у собі крім устроєвих постанов також приписи про виборче право, які зладжені так, що на їх основі українське населення міста Львова моглоб не дістати ані одного мандату до Міської Ради. Тому на нашу думку, треба було домагатися зміни цих приписів і треба було їхати до Варшави, щоби представити рішаючим чинникам покривдження українців міста Львова урядовим проєктом, згідно зі самозрозумілим правилом, що хто хоче щонебудь осягнути, мусить побалакати з тим, від кого залежить рішення. Делєґація зробила це, а для справи чейже не було некорисне, що саме український член делєґації мав змогу відмінно від польських радних поінформувати маршала сойму, міністра і віцеміністра внутрішніх справ про погляди і домагання представників українського громадянства міста Львова.

Володимир Децикевич
Голова Клюбу Українських Радних міста Львова.

Б. посол Олександер Вислоцький знову перед судом.

За 10 промов обвинувачений в державній зраді і т. п.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

В третьому дні розправи, 24. ц. м. переслухано 17 свідків, з того 9 доказових, між ними сімох функціонарів поліції та одного урядовця староства. Між свідками оборони було чотирьох священиків.

Перший зізнавав свід. Володимир *Чубатий*, приватний урядовець із Бродів, літ 41, греко-кат., в справі брідських подій. Чув промову пос. Вислоцького на довірочній нараді 8. липня 1928 р. і стверджує, що обвинувачений проти поліції не виступав і про якийсь пролив крови в Суховолі, Дубю та Підкамені не згадував, бо їх зовсім не було. Не виступав теж проти поліції підчас походу 4. листопада 1928 р., тільки успокоював схвильованих людей. Оклику „ганьба поліції“ не чув. Коли на цвинтарі хтось пробував перебити промову обвинуваченому, зпоміж народу впав оклик: Викинути його! Промова була присвячена роковинам української державности і борцям, що впали в боротьбі за цю державність у 1918. і 1919. р.

СВЯТО НА БІЛІЙ ГОРІ.

Свід. Юзеф *Яцковський*, заступник старости в Лімановій, літ 40, зізнавав у справі свята 5. серпня 1928 р. під памятником М. Шашкевича на Білій Горі біля Підлися. Як референдар золочівського староства був представником влади на цьому святі і чув цілу промову пос. Вислоцького. Промовець закликав сперш до організації, зазначив, що український нарід находиться в неволі, розділений на кілька частей, згадав, що українці в 1918 р. розпочали боротьбу за власну державність, але при недостачі організації справу програли.

Предсідник звертає увагу, що то не звертається спеціяльно проти Польщі, і відчитує зізнання свідка перед слідчим суддею, що промовець закликав відорватися від Польщі й створити незалежну українську державу. Свідок підтверджує тепер це зізнання і при допомозі предсідника навів інші „протидержавні“ вислови промовця.

Прокуратор запитує, чи промовець дійсно ужив слів, в яких закликав відорватися від Польщі, чи може це тільки стилістична дедукція свідка. На це свідок дає неясну відповідь.

Д-р *Шухевич* стверджує суперечність. Свідок каже тепер, що обвинувачений говорив про „ляхів і польську неволю“, а в слідстві про це не зізнав.

Д-р *Біляк:* Чи крім обвинуваченого промовляв ще хто? — Свід.: Так, між іншими п. Добрянський. Він також підбурював. — Д-р Б.: В тій салі була вже розправа проти п. Добрянського, якого я боронив, і ті самі слова ви, як свідок, вложили в його уста. Обвинувачували його за § 56 і увільнили.

Свід. Міхал *Бучинський*, постерунковий, літ 40, зізнав, що чув, як обвинувачений говорив, що українців гнете чобіт польський, чеський, румунський і більшовицький. Заохочував до організації, бо прийде незабаром час здобувати волю. Як води в ріці не заверне ніхто під гору, так не стримає ніхто українців від визволення.

На допити предсідника каже, що нарід був промовами дуже розярений і якби поліція пробувала його розігнати, міг був кинутися на поліцію, а тоді могло би прийти до проливу крови.

Д-р *Біляк* питає, в чому проявлялося це розярення, але свідок не вмів пояснити. — Д-р Б.: Кілько літ ви служите при поліції? — Свід.: Десять. — Чи за час вашої 10-літньої служби був такий випадок, щоб українське населення кинулося на поліцая? — Свід.: Не був.

Свід.: Ґерард **Римар**, постерунковий з Ожидова, що робив службу тогож дня на Білій Горі, зізнає, як його предсідник.

Предсідник: Чи пос. В. говорив про польські кайдани? — Ні, тільки про польський чобіт і т. д. — Предс.: Бо тут свідок Яцковський згадував про польські кайдани. — Рішучо ні. — Чи назвав поляків „споконвічними ворогами“ українців? — Ні, сказав, що українці уляли польській перемозі. — Свідок Яцковський сказав інакше.

На запит д-ра *Шухевича* свідок стверджує, що гору біля Підлися нарід називає Білою Горою та іншими назвами.

Подібно зізнавав свідок Мих. *Левандовський*, постерунковий з Білого Каменя. Нічого не могли собі пригадати свідки Петро *Черкавський*, постерунковий з Олеська, та емер. постерунковий Петро *Колач*. Вони відкликалися на свої зізнання в слідстві, а коли предсідник їх відчитав, підтримують їх. Зміст їх мало ріжниться від попередніх.

Нічого нового не приніс своїми зізнаннями свід. Петро *Мормуль*, тепер повітовий командант поліції в Борщеві, а тоді занятий службово в Золочеві. Був комендантом поліційного відділу на Білій Горі. Перед промовами казав поліціянтам вийти з юрби, щоби мати їх під рукою. Підчас промови пос. Вислоцького нарід кричав „славно“ і був розгорячкований.

Д-р *Біляк:* Чи ті оклики були теж при інших промовах? — Свід.: Були. — Кілько було промов? — Коло десять.

Д-р *Шухевич:* Чи зараз після промови пос. Вислоцького ви зробили донесення до суду? — Ні.

Д-р *Біляк:* А чому ви зробили донесення аж за 20 днів.

Свідок не дає відповіди.

ІНШЕ ОСВІТЛЕННЯ СПРАВИ.

Свідок о. мітрат Ол. *Валюк* був теж на тому святі, що складалося з трьох частин: релігійної, промов і народніх забав. Свідок інтересувався головно першою частиною, але й чув другу частину, на яку зложилися промови делєґацій. Пос. Вислоцький зложив чолобиття від Брідщини і промовив від Української Парляментарної Репрезентації. Чув його промову здалека, змісту її добре не памятає, але задержав у тямці загальне враження. Промова нічим не вибігала поза межі законности. Коло президіяльного стола сидів представник політичної влади, біля нього адвокат д-р Ваньо, правник і ніхто не вважав потрібним зареаґувати.

ЩЕ РАЗ БРОДИ.

Свідок о. Стефан *Клепарчук*, гр.-кат. парох у Черниці, був на вічу в Бродах 8. липня 1928 р., чув промову посла Вислоцького, але не чув слів проти поліції. Не чув теж про якісь криваві події в Суховолі та в околиці. Підчас свята 4. листопада бачив, як поліція викинула кріси проти народу, але оклику: „ганьба поліції!“ не чув. Промова пос. В. на цвинтарі не була підбурююча, бо люди слухали спокійно і розійшлися спокійно. Чи промовець закінчив словами Шевченка, не пригадує собі.

Свідок о. Юліян *Рудкевич*, гр.-кат. парох у Лешневі, літ 44, стверджує, що обвинувачений ані на вічу ані на святі в Бродах нічим не провинився. Всі роблені йому закиди заперечує.

СПРАВА В ЖУЛИЧАХ.

Свідок Бенедикт *Печенюк*, римо-кат. зізнає про свято в Жуличах пов. Золочів, де промовляв пос. Вислоцький. З тої промови пригадує собі тільки те, що поляки касують українські школи та що пос. В. закликав до оборони своєї вітчини. Зрештою відкликається на свої зізнання в слідстві. Колиж предсідник їх відчитав, свідок потвердив, що так було. На тих зізнаннях опертий цілий уступ акту обвинувачення.

Д-р Біляк: Ви сказали, що обвинувачений виступав проти „одноліточьці паньствовосьці польскей“. Що то значить? — Свід.: Пояснює баламутно і врешті каже, що виступав проти „вспульней праци для жонду“...

Д-р *Біляк:* Ви зізнавали, що промові пос. Висл. товаришив „вельки аплявс“. Чи справді той аплявс бил вельки? — Свідок мовчить. — Д-р Б.: Чи аплявс бил вельки чи мали? — Свідок (напів неграмотний селянин): Я не розумем...

Опісля предсідник відчитав слідчі зізнання Казимира *Герчука*, пол. агента в Золочеві, що на розправу не явився.

СПРАВА РАДЕХОВА.

Свідок Степан *Кузик*, директор Повітового Союзу Кооператив у Рогатині і соймовий посол зізнавав про віче в Радехові, в якому брав теж участь. Чув промову обвинуваченого на ріжні актуальні теми і стверджує, що нічого протизаконного в ній не було. Щодо віча в Бродах 20. червня 1929 р., то хоч воно було скликане за запрошеннями, поліція його заборонила заки воно розпочалося. Тоді сен. Троян і пос. В. пішли з інтервенцією до староства, а тимчасом обвинувачений казав людям зачекати на вислід. Ніякого заклику до опору не було.

ЩЕ РАЗ БІЛА ГОРА.

Свідок д-р Теодор *Ваньо*, адвокат в Золочеві, зізнав наперед в справі Жулич, що на святі по-

свячення хреста в честь поляглих промовляв обвинувачений. Абсолютно нічого протизаконного не сказав. Опісля представив точний хід свята на Білій Горі, уладженого т-вом ім. М. Шашкевича, якого свідок є головою. Обвинувачений промовляв коротко, закликаючи нарід до єдности в імя ідеалу незалежної України. Нема в цьому нічого протизаконного, бо до незалежности прямує кожна нація на світі. Робили це поляки, роблять це й українці. Фактом є, що присутній на святі представник влади, ком. Яцковський тоді не інтервеніював.

Промова обвинуваченого в Соколівці на святі в честь бл. п. о. Кальби не була теж підбурююча.

Свід. Марко *Чучман*, столяр в Золочеві, гр.-кат., зізнав, що пос. Вислоцький у своїй промові накликував не проти Польщі, але до єдности, згоди та організації. Заперечує теж всі закиди акту обвинувачення за промову на Білій Горі.

ЩЕ РАЗ БРОДИ.

Свідок о. Мих. *Струмінський*, гр.-кат. парох Красного, заперечив закиди, зроблені обвинуваченому за промови в Бродах та на вічу в Берлині.

Розправу відложено до завтрішнього дня.

Економічний огляд.

Ударні кампанії в нашій кооперації.

Після протиборгової кампанії, якої ціль була протиставитись лихові боргів, що нищить наші кооперативи, яка назагал пройшла успішно, намічається з ініціятиви Р. С. К. ударна кампанія за збільшенням членів у кооперації. Чергове число „ГКЧ" має бути присвячене цій корисній акції.

Експорт яєць і Центросоюз.

З уваги на те, що яйця, які є другим після масла важним вивозовим продуктом нашого села, натрапили в експорті на великі трудноші, Центросоюз вислав одного з директорів, І. Мартюка в середущу і західну Европу для навязання тісніших взаємин із дотеперішніми відборцями й тамошньою кооперацією. Дир. Мартюк повернувся уже до Львова й обіцює опублікувати швидко свої вражіння на сторінках нашої кооперативної преси.

Краєві сирівці і польський промисл.

Одним із засобів ратування хліборобства в Польщі намічався примус уживання в промислі краєвих сирівців рільничого походження (головно: ростинних і звірячих товщів, солоду, броварного ячменю, лену, конопель, вовни і т. п.). Одначе цей урядовий проект закону викликав спротив господарських кругів і може належатиме до проектів, яким не судилося увійти в життя. Спеціяльні досліди над поодинокими сирівцями мають вирішити, чи можуть вони заступити заграничні сирівці, вживані досі в польському промислі. Поруч із тим — як сповіщає „Газ. Гандльова" ч. 41 — почались уже переговори між представниками промислу і рільництва на тему розбудови внутрішнього ринку і т. зв. „взаїмних преференцій".

Паперовий синдикат — дальше звено в ланцюзі картелів.

У найближчому часі має покінчитись організація паперового синдикату, до якого зголосились усі важніші папірні Польщі. Газетні і книжкові видавництва мабуть швидко відчують наслідки цієї концентрації подачі паперу. Як бачимо — процес картелізації продукційних бранж Польщі більшає. Фабриканти думають, що в той спосіб удасться їм охоронити себе перед дальшою знижкою цін. Очевидно, що це є обяв негативний, бо, якщо нема надії, аби сіл.-господарські продукти зросли в ціні, тоді одиноким шляхом до поправи господарського положення є знижка цін на промислові вироби. Одначе промисловці чомусь уперто обстоюють погляд, що „ножиці цін" зрівнає знижка с.-госп. продуктів.

Пропаганда краєвого промислу.

Як урядові, так і приватні круги, купці і промисловці, повели в останньому часі широку пропаганду за користуванням краєвими виробами Польщі, що зрештою є копіюванням подібної акції за кордоном. Імпорт — мовляв — мусить бути якнайбільше скомпресований, нічого не слід спроваджувати із заграниці, що можна виробляти в нутрі країни. Ці гасла множаться скрізь як рівнобіжна напрямна до господарської політики, що бере тепер верх у всьому світі. При цій нагоді варто пригадати статтю проф. льв. унів. Каро, поміщену в журн. „Пшемисл і Гандель" (тепер „Польска Господ.") 1. грудня 1928, а зреферовану нами тоді на сторінках „Діла". Він перший і досі одинокий висунув необхідність зміни політики у відношенні до національних меншостей, бо тільки тоді акція неспроваджування зайвих товарів зпоза кордону не буде паралізована відмінною акцією не-поляків.

В Англії.

Небувала депресія на світовому ринку, яка постійно більшає, спричиняє те, що навіть Англії, яка завдяки дешевшій валюті зросла в конкуренційности, щораз трудніше доводиться торгувати зі світом. Англійський експорт з кожним місяцем топніє. В грудні м. р. зменшився він більше ніж на 40 міл. зол., а вже в січні ц. р. більше ніж на 10 міл. зол. Аби спинити дальшу знижку цін на міжнародніх ринках, „Англ. Банк" зредукував дисконтову стопу з 6 на 5 проц., в тій надії, що інші державні банки теж підуть його слідами. Перша пішла ними Швеція, зменшуючи стопу з 6 на 5 і пів проц.

В Німеччині.

Центральний уряд у Берліні задумує ще в цьому місяці оголосити максимальну митну тарифу. Її вістря буде звернене головно проти Польщі, Канади й Австралії. Гострі кроки Німеччини супроти деяких держав приспішила величезна знижка вивозу в місяці січні ц. р., бо на 166 міл. марок, спричинена отвертим і скритим протекціонізмом.

В Австрії.

Торговельна політика має підпасти в найближчому часі ґрунтовній ревізії. Новий торговельно-політичний курс піде в напрямі ще радикальнішого обмеження імпорту та збільшення експорту. Авторитетні особи заявляють теж, що Австрія може платити за товари тільки товарами.

В Америці.

Провідні круги Злуч. Держав докладають усіх зусиль, аби з успіхом протиставитись небезпекам кризи. Заклик Гувера проти неекономічної тезаврації грошей і його кредитова акція при помочі новозаснованого „Т-ва Відбудови" має на меті боротьбу з грошевою тіснотою (дефляцією). Оголошене щойно рішення в справі обниження золотого покриття банкнотів до законних 40 проц. дасть теж можливість значно поширити їхній обіг (нова емісія до 2 і пів міліярда дол.). Це теж позволить не боятись відпливу золота до Европи, звільняючи його краєві резерви. І якщо заходи уряду покажуться доцільні, то інфляційні небезпеки та хитання курсу доляра, яке бачимо тепер на світових біржах, минуться, не зважаючи на загальні побоювання, що годі вдержатись на парітеті золота, коли інші держави від нього відреклися.

В. Н-вич.

Українське мистецтво в віденському радіо.

Відомий австрійський критик д-р В. Борн виголосив 16-го ц. м. перед віденським радіом відчит про українське мистецтво та подекуди й про культуру України.

Відчит, призначений для своїх земляків, почав він від Відня, згадуючи про те, що цей культурний осередок був мостом між ґерманським і славянським світом. Такий памятник мистецтва як церков св. Варвари у Відні є одним із зразків перехресних впливів Византії та Риму. Після характеристики процесу, як творилась індивідуальність українського народу від половини XIX. в. і яку ролю грала в східно-европейській культурі, змалював референт ролю Львова. Наводить він зразки старого мистецтва у Львові і важе про вагу „Національного Музею". Далі згадує про основні риси української народньої мистецької творчости і які її суті ріжниці від російської. Прелеґент підкреслює свіжість та чистоту джерел, з яких черпає силу ця творчість, головно мистецтва Гуцульщини. Це мистецтво при всій своїй екзотиці робить на чужинця враження своїм опокоєм і органічним звязком із природою.

Д-р Борн казав про килими, вишивки, писанки, кераміку, народню ношу та церковну архітектуру і про львівські церкви, які зробили на ньому велике враження. Згадує про великого артиста XVIII. в. Левицького, Боровиковського, Шевченка, про впливи колишнього Петербурга та Кракова, О. Новаківського і про артистів, яких твори мав нагоду бачити на обох виставках в осени у Львові та тих, що працюють за кордоном.

Живий відчит тривав майже пів години.

—o—

Шангайські бої.

ШАНГАЙ, 24. II. ПАТ. На лінії Кіян-Ван вода залляла китайські та японські окопи. Японські літаки бомбардують дальше китайські становища, китайці частують японців скорострільним вогнем. Японська артилерія обстрілює Чапеї на північному відтинку.

Японське населення Шангаю виїздить на кораблях до Японії, досі виїхало 1.000 осіб.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

ОСТАННІ ВІСТИ

ВІДКИНУЛИ ВНЕСЕННЯ НЕДОВІРЯ ДЛЯ СВІТАЛЬСЬКОГО.

В середу на засіданні сойму на першому місці денного порядку було внесення на заяву недовіря для маршала сойму Світальського у звязку з відомим інцидентом на понеділковім засіданні. Віцемаршал Цар піддав внесення під голосування. Доля внесення була згори відома. Та опозиції йшло лише про те, щоби задемонструвати своє відношення до маршала, що теж найшло вислів у другому демонстраційному внесенні соціялістів, щоби платню маршала зменшити на 50 проц. Голосами ББ. внесення опозиції про заяву недовіря відкинули.

ПРОЄКТ ЗАКОНУ ПРО ПРИВ. ШКІЛЬНИЦТВО ПРИНЯТИЙ ОКОНЕЧНО.

Освітня комісія прийняла 24. лютого в 3-му читанні проект закону про приватне шкільництво. Представники опозиції зложили заяву проти проєкту. В голосуванні за проектом впало 17 голосів ББ., проти 13 гол. опозиції. Відкинули теж внесення пос. Стронського (НД), щоби звернутися до конст. комісії, аби вона висловила думку, чи проект бере під увагу в достаточній мірі конст. постанови.

СПРАВА ЗАЛЯГАЮЧИХ ПОДАТКІВ.

У середу радив сойм над справою залягаючих податків. В дискусії пос. **Пеленський** сказав, що одиноким виходом із теперішнього положення є відписати залягаючий податок. Закон не принесе ніякого хісна українському селу. Виконуватимуть його податкові інспектори на власну руку або на основі тайних обіжників. Український Клюб голосуватиме проти закону.

Коли мали приступити до голосування, пос. **Загайкевич** поставив внесення, щоби ствердити комплет. На салі було 168 послів, а до комплету потрібно 148. В голосуванні прийняли закон у 2. і 3. читанні, а поправки відкинули. Перейшли теж до денного порядку над внесеннями, щоби залягаючі податки відписати.

ЗАКОН ПРО УСТРІЙ ШКІЛЬНИЦТВА.

Пізно в ночі приступили до нарад над законом про устрій шкільництва. Реферував пос. Смуліковський. Дискусія над проектом буде в пятницю та суботу. В тих засіданнях сойму партії лівиці та центру згідно зі заявою, яку зложив пос. Руґ на вівтірковім засіданні, не братимуть участи.

На другий тиждень пленарних засідань сойму не буде. Радитиме сенат над бюдж. преліминарем.

НА РУМУНСЬКОМУ КОРДОНІ.

БУКАРЕШТ, 24. II. ПАТ. В ночі на [illegible] лютого румунські кордонні постерунки в Оланешті над Дністром почули стрілянину по більшовицькому боці. За хвилину перейшло до Румунії 20 людей. Всі вони ранені. 40 людей більшовики вбили.

ПАНЦИРНИЙ ПОЇЗД ДО КЛАЙПЕДИ.

БЕРЛІН, 24. II. ПАТ. В правій пресі появилися вістки, що з Ковна вислали панцирний поїзд. Він нібито має взяти участь у новому литовському пучі в Клайпеді. Литва, мовляв, мотивує висилку того поїзду тим, що мусить поробити охоронні зарядження перед евент. німецьким наступом із Сх. Прусії.

ЯПОНСЬКІ НАСТУПИ НЕ ВДАЮТЬСЯ.

ШАНГАЙ, 24. II. Наступи японської піхоти при помочі танків і панц. авт не змогли зломити перти китайців із Кіянь-Вань. Геройський спротив китайців викликає одушевлення в Китаї. До окопів шлють китайці безупину теплі одяги та дарунки. Щодня під пальбою яп. гармат приїздять автами молоді китайки та заохочують до боротьби.

З життя наших установ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ".

Дня 2. лютого ц. р. відбулися Загальні Збори „Союзу Українських Купців" у Львові при доволі численній участи львівських членів і представників провінціональних філій С.У.К., а саме Станиславова, Стрия, Перемишля і Золочева. Загальні Збори обговорювали актуальні справи сучасного положення українського купецтва, між іншим справу реалізації клича „Свій до свого", справу святкування нашим купецтвом подвійних свят і т. д.

В справі реалізації клича **„Свій до свого"** рішено звернутися до української преси з проханням пригадувати невпинно цю справу суспільности. Від систематичного і послідовного переведення в життя цього клича залежить в головній мірі розбудова нашої торговлі та здобуття міст, нині ще чужих, хоч на нашій землі положених. Українське купецтво не відтягається ніколи від жертв на загальні національні і суспільні цілі, не домагаючись від суспільности нічого більше, як того, щоб його при закупах не минала.

В справі святкування нашим купецтвом подвійних свят Загальні Збори „Союзу Українських Купців" заявились одноголосно за введенням і у нас григоріянського календаря і за скасуванням неможливого до переведення серед нинішніх обставин святкування наших свят, особливо по містах, та апелюють цією дорогою до церковних і політичних провідних кругів, щоб якнайскорше скінчили з дотеперішнім анахронізмом подвійних свят, котрий приносить нам усім необчислимі шкоди, підтинає рідну торговлю і промисл та змушує широкі маси міського трудового населення святкувати чужі свята, а тимсамим форсує релігійне і національне ренегатство.

Нововибрана Рада „С. У. К." уконституувався ось-як: голова: Г. Гануляк, заст. голови: О. Стефанович, скарбник: І. Ільчишин, секретар: О. Джулинський, господар: І. Дейнека. Члени Ради: Е. Говикович, Д. Конюх, М. Ковалів, Д. Дружбяк, С. Лаврів, М. Лазорко, Ю. Ломага, Я. Скопляк. Заступники: В. Гудз, М. Дорожинський, Е. Думин, М. Проць. Контрольна Комісія: М. Дуткевич, О. Онисько, І. Тиктор.

Для поділу праці Виділ віддав організацію комісій: організаційної: Д. Конюхові, імпрезової: О. Стефановичеві, пресової: О. Джулинському, корінників: М. Коваліву, торговельної молоді: Е. Говиковичеві.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Рідні сензації і я.

Питають мене:

— Стільки рідних сенсацій, а ти мовчиш?!

— Мовчу.

— Я на цю тему десять фейлетонів написав би...

— І я.

— То напиши хоч один.

— Добре. Ось:

— Був я одного разу на боксерських змаганнях. Бачу один боксер заїхав „нок-автом" (по нашому „в ухо") другого, той тільки мелькнув. Лежить сердега на дошках, навіть оком не кліпає. Судя станув над ним і числить: „Раз, два, три, чотири"... При „пять" кліпнуло одно око, при „шість" друге, при „сім" жертва боксерських правил підвелася і хитаючись, почала дальшу боротьбу. Але не минула хвиля, а вже знову той сам боксер лежав, як довгий і широкий на твердих дошках. Тим разом судя дочислив до девять, а міг був дочислити і до двацять. Побіджений не проявляв охоти вставати і на цім боротьба скінчилася.

— Не розумію твого прикладу.

— Зараз поясню. Ні противник, ні хтось із публики не рвався бити зімлілого. А бачив я між публикою неодного доброго боксера. Тепер верім до наших сенсацій. Було два правильні „нок-авти" і обидві жертви „мелькнули". Судею була в тім випадку ціла суспільність. Почала числити: „Раз, два три..." Дочислила до „девять", а ти хочеш, щоби я попробував сили на зімлілих?! Мало того! М. Г. у „Часі" старався одного з них поставити на ноги, але якось так незручно підіймав, що той власним тягарем висмикнувся йому з рук і як не вріже головою до якоїсь грани, то тепер хоч і до пятьдесять числи — не рушиться. Маю враження, що по цих змаганнях він уже зовсім зійде з „рінгу".

— А другий?!

— Про другого, то вже й бесіди нема. Дістався „нок-авт" „зролював" як заяць і тільки очима лупав. А потім не ждав навіть на вичислення. Зірвався і в ноги до ґардероби. Остала по нім тільки „атмосфера"... З ким-же тут ставати до змагань?!..

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46. 792—?

— Юліян Романчук 90-літній. В середу, 24. ц. м., сеніор наших діячів, през. Юліян Романчук, скінчив 90-ий рік свого життя і перейшов у 91-ий. Витаючи през. Романчука з цим щасливим днем, звертаємо увагу українським громадянам, аби здержались від його відвідин, бо після недавньої недуги през. Романчук не прийшов іще до повні своїх попередніх сил.

— Будова Малої Семинарії у Львові. Довідуємося, що небавком має початися в найближчій околиці св. Юра будова Малої Семинарії (ґімназії та інтернату на 350 хлопців). Будинок має бути двоповерховий і буде відповідати всім найновішим здобуткам техніки. Капітали на будову вдалося роздобути у формі позички на корисних умовинах за кордоном. Ціла будівля має бути викінчена ще в цьому році. Нотуючи цю вістку, сподіємося, що нова станиця буде забороблом нашої віри й народности в столиці краю.

— Жахливі відносини на вулицях Львова. Зухвальство львівських грабіжників доходить уже до того, що на периферіях і віддалених пунктах міста мешканці навіть у білий день не є певні життя та майна. Прикладом таких жахливих відносин може бути подія з дня 22. ц. м. коли то на проф. гімн. Григорія Микетея, який вертався до дому зі школи, напало при вул. Вроновських ч. 18 ок. год. 14 пополудні, отже в білий день, двох людей, узброєних в залізні палки та оголомшили його ударами по голові, завданими зі засідки ззаду. На щастя, в тій самій хвилі на тій звичайно пустій вулиці зявилися прохожі, що сполошили грабіжників, які втікли в напрямі Цитаделі і тим не допустили до зрабування його кожуха.

— Великі вечерниці „Цвіркуна" відбудуться в середу 2. березня ц. р. в салі Ремісничої Палати, Стрілецька площа ч. 7. У програму вечерниць входять: скечі, монольоги, куплети і багато ріжних несподіванок для пань. Початок: год. 9. вечором.

— Висліді коляди на „Рідну Школу". Згідно з вимогами рескриптів воєвідства у Львові з 15. жовтня 1931. ч. Б. П. 93/квест/31 і воєвідства у Станиславові з 19. жовтня 1931. ч. Б. П. III/119/31 подаємо до відома, що прилюдна збірка в часі від 7. до 13. січня 1932 р. дала на области львівського воєвідства 18.327 зол. 55 сот. і на области станиславівського воєвідства 11.544 зол. 39 сот. — З области тернопільського воєвідства вплинуло 13.450 зол. **Головна Управа „Рідної Школи".**

— Загальні Збори Повітового Кружка „Рідної Школи" в Раві Руській відбудуться 1. березня 1932 в 17. год. в домівці Українського Банку „Віра" в Раві Руській із таким порядком нарад: 1. Відкриття Зборів. 2. Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів. 3. Звідомлення з діяльности Старшин і Контрольної Комісії з внеском признати уступаючій Старшині абсолюторію. 4. Вибір нової Старшини і Контрольної Комісії. 5. Вибір делеґатів на Загальний Зїзд „Рідної Школи". 6. Внески і запити. На випадок браку комплету Загальні Збори відбудуться в годину пізніше з тим самим порядком нарад і важно рішатимуть без огляду на скількість присутніх.

— Лист до Редакції „Діла". Хвальна Редакціє! Прошу ввічливо не відмовити помістити у Вашому цінному часописі заяву слідуючого змісту: У звязку з новинкою „Діла" ч. 40 з дати дня 24. лютого 1932 п. н. „Краєва Студ. Репрезентація і студ. баль" подаю до відома, що я не міг „робити ніяких політичних потягнень", ані „викликувати розбіжности", бо я не належу до ніякої політичної партії, а зокрема ніколи не був і не є членом політичного угруповання ББ., та що я не займаюся активно політикою. Проте цікавлюся проявами українського громадянського життя та нераз забираю чесно голос прилюдно на зборах і у пресі. До почесного комітету загально-студентського балю Краєвої Студ. Репрезентації я не просився; тому не розумію, чому той сам комітет нарушує моє імя прилюдно — на основі непровірених поголосок про мою особу. Дякуючи за ласкаве поміщення цих рядків — остаю з глибоким поважанням. **Шах Степан.**

— Самовбивство ученика у львівській гостинниці. У гостинниці Віденській при вул. На Болоні повісився вчора рано 16-літній ученик IX. львівської ґімназії Веслав Ґодлевський, син старшого залізничого радника, замешкалого при вул. Листопада. Ще в семій год. ранку відвідав його дверник гостинниці та питався, чи чого не потребує. Ґодлевський казав себе збудити в 9 год. Тоді застав дверник лише зимне тіло повішеного. Молодий самовбивник залишив лист до родини, в якому перепрошує за клопоти, але зазначує, що причину свого кроку забере з собою в могилу. Самовбивник перебув ніч у товаристві якоїсь жінки, яка покинула гостинницю над раном.

— Пожежа львівського цирку. У цирку при вул. Коперника, де приміщена тепер менажерія, вибухла вчора пожежа в 11.45 год. передполуднем. З печі випало розпалене вугілля, а від нього спалахнула солома. У цирку повстав заколот серед відвідувачів, деякі з них пробивалися до виходу, інші гасили пожежу разом з обслугою. На вид вогню звірі ревіли та намагалися розбити клітки; згоріла лише клітка з малпою. Після 35-хвилинного рятування, у якому брав участь цілий табор пожежної сторожі з 4-а сикавками, пожежу вгасили.

— Із краєвої хроніки. На кару досмертної тюрми засудив наглий суд у Перемишлі безробітного Осипа Рабського під замітом грабіжницького нападу. — Біля стації Жовкви кинулася під колеса поїзду учениця 1. курсу семинарії з самовбивчими намірами. Її відвезли до лічниці та ампутували ногу й руку. Причина самогубства — непорозуміння з судженим уч. 8-ої кл. ґімназії. — Жінка станиславівського залізничника Катерина Зависляк підрізала собі горло бритвою та вмерла від кровотечі. — На вул. Мулярській у Львові невідомі бандити ограбили вчора Евеліну Базахову з Борислава. Забрали 13 зол.

— Скандал у самбірському суді. У вівторок, 23. ц. м., перед лавою присяглих у Самборі відбувалася розправа за підпал. Шеф окружної прокуратури Елевський поставив внесок вилучити цілу лаву присяглих під замітом „перекупства. Трибунал погодився на це й відложив сесію присяглих. У звязку з цією справою арештували 3 особи, які мали бути посередниками в перекупстві суддів; сподіються дальших арештувань. Початок цього скандалу сягає до 20 ц. м. Перед лавою присяглих відбувалася тоді розправа проти Анни Топоровичевої під замітом убивства чоловіка з допомогою сусідки та слуги. Обвинувачена призналася на розправі, що пять разів намагалася вбити чоловіка, пятим разом удалося їй задусити його. Не зважаючи на її поведінку, присяглі заперечили її вину 6-и голосами. Трибунал відкинув вердикт. До наглого суду Топоровичевої не прийшло, бо лікар зі Старого Самбора признав Топоровичеву вагітною, а вбитого венерично недужим. Ці висновки лікаря виявилися неправдивими. І Самбір має тепер свою сензацію!..

— 14. роковини незалежности Естонії. 24. ц. м. святкувала Естонія 14. роковини своєї незалежности. Перший тимчасовий уряд Естонії повстав 1918 р. Отак перебула Естонія німецьку та більшовицьку окупацію. Щойно 2. лютого 1920 р. підписали представники Естонії мировий договір із Радянським Союзом у Дорпаті; у цьому договорі Радянський Союз визнав Естонію незалежною державою та обіцяв повернути 15 міл. золотих рублів із давних естонських капіталів. 1922 р. приняли Естонію до Союзу Народів. Закордонна політика Естонії це змагання забезпечити свою незалежність. З Німеччиною та Рад. Союзом підписала Естонія торговельні договори. Естонія — демократична республика. Сойм із 100 послів покликає уряд, кожночасний премієр міністрів є рівночасно головою держави. Парляментарну більшість трудно добути в Естонії, уряд має звичайно кілька голосів переваги. Перша з европейських держав розвязала Естонія якслід проблему меншин, вони мають повну культурну та територіяльну автономію. Закон про меншини дає повні права кожній меншині, яка має більше 3.000 голов; меншинами є німці, москалі та шведи. Конституція Естонії втягає в державнотворче життя все населення держави, а це дає дуже гарний вислід: зрозуміня вартости незалежности Естонії в усіх громадян.

— Знижка асекураційних премій у ПЗУВ. З огляду на крізу та знижку вартости будинків від 1. березня ц. р. обезпеченеві суми в ПЗУВ. будуть знижені від 10—40 проц. Загальна сума обезпеченевих складок на 1931 р. знижена з 60 міліонів на 50 міліонів, себто на 17 проц. Перевірка вартости будинків довела до окремих знижок обезпечених складок. У порівнанні з 1930 р. загальна сума, яку збере в 1932 ПЗУВ буде менша на 35 проц., не зважаючи на те, що цього року більше обезпечених будинків. У 1930 р ПЗУВ зібрав 76,500.00 зол.

— З польського Т-ва Прихильників Штук Красних у Львові. Виставка обрядів Ф. Вигживальського та графіки Я. Новотної продовжена до 2. березня ц. р. Досі відвідало виставку 2000 осіб. 6. березня ц. р. відкриють у Промисловому Музеї (вхід від вул. Дідушицьких ч. 1) нову виставку гурту Шукальщиків „Рогате Серце", графіки Коженьовської В., праць Ляма, Малермана та Кункія.

— Концерт Миколая Орлова у Львові. Відомий піяніст Миколай Орлов виступить із одним концертом у Львові, 1. березня ц. р., у концертовому бюрі М. Тірка.

— З Українського Лікарського Т-ва. 26. II. в 19 год. в домівці Лікарського Т-ва при вул. Гродзіцьких ч. 4/III. відбудеться відчит д-ра Т. Е. Бурачинського „Періодичні оглядини здоровля".

З кіна.

Кіно „Паляс“: „РОННІ“.

Фільма типу „Конгрес танцює“, але без такого доброго тексту. Гумор її теж приблідний. Сюжет нагадує чимало паперових фільм про якесь мале князівство, де живе оперетковий князь і де всі його достойники смішні. Обіцюють нам оперетку, але крім кількох сцен із костюмами та двома танцями нема навіть одної нової арії. Мадярка Нодь, що виступає буцім-то як суперниця Ліліяни Гарвей не має ні її гумору ні темпераменту ні сценічної рутини. Приємна з вигляду, але холодна, мало ворушка. Її партнер зовсім нецікавий. **м. р.**

—o—

З судової салі.

ПРОЦЕС 42-ОХ У ДРОГОБИЧІ.

За приналежність до „Пласту“.

У вівторок 23. п. м. почався наново, після 10-тидневої перерви, великий дрогобицький процес. Це був шостий день розправи. Переслухували дальших свідків, які не внесли до справи нічого особливо цікавого.

Характеристичне, що трибунал рішив допустити нових свідків, яких не пропонував ані прокуратор, ані оборона, а лише на підставі письменної вимоги слідчого відділу місцевої поліції!

Всі внесення оборони суд відкинув.

В середу розправу закінчили. Присуд проголосять в суботу в 9-ій год. рано.

ВІДГОМІН ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО СВЯТА В РІВНОМУ. 78 ОБВИНУВАЧЕНИХ ПЕРЕД СУДОМ.

Свого часу голосною була справа арештування около двіста людей на Шевченківському святі в Рівному на Волині дня 11. березня 1930 р. Тогож дня місцева приватна українська гімназія улаштовувала публичну академію в честь Тараса Шевченка. Як остання точка програми був гимн, без означення, який це гимн. На сцені явився гімназійний хор згаданої української гімназії і зачав співати „Еще Польска не згінела“. Саля була переповнена українською публикою — місцевою і селянами з околиці — і моментально заспівала „Ще не вмерла Україна“. Між публикою було багато поліційних агентів і місцевий староста Богуславський (він урядує там ще й досі), а в околиці кіна, де відбувалася академія, сконсигновано велику скількість поліції з повіту і з Луцька. На приказ старости Богуславського замкнено негайно всі входові двері кіна. Випускали одиноко. Староста станув при виході з надвору, а біля нього хмари поліції. Тим, що виходили, поліція накладала на місци кайдани на руки. Заарештовано тоді около двіста осіб і всіх відведено до поліційного комісаріяту.

З арештованими списано протоколи і справу віддано на карно-судову дорогу. Проти шістьох арештованих відбулася в днях від 25. до 27. квітня 1930 р. карна розправа в суді в Рівному за опір владі і за заворушення публичного спокою. Двох з обвинувачених звільнено (б. посла Серветника і галичанина Бабія), а чотирьох засуджено на кару вязниці від двох до шести місяців. Внесеної адвокатом Миколою Багриновським з Рівного касації не взяли під увагу і засуджені кару вже відбули.

Інші арештовані, числом 119, одержали карно-судовий наказ. На внесок слідчого відділу державної поліції в Рівному з 27. червня 1930 до ч. 3356/30 городський суд в Рівному видав дня 30. червня 1930 карний наказ (мандат) 119 громадянам (в цьому є кілька дівчат і жінок), засуджуючи кожного з них по 60 золотих гривни, евентуально по десять днів арешту, на солідарну заплату коштів карного поступування в квоті 65 золотих і кожного окремо на заплату судової оплати по 6 золотих. Наложена кара виносила разом 7.140 золотих, евентуально 1190 днів арешту, 65 золотих судових коштів і 714 золотих судових оплат.

Зі засуджених приняло карний наказ 41 осіб, а решта в числі 78 внесла спротив, жадаючи розписання устної розправи. В наслідок цього спротиву городський суд в Рівному розписав розправу проти 78 обвинувачених з арт. 262, часть III, рос. кар. кодексу і визначив розправу на 19. і 20. лютого 1932. До розправи покликано всіх обвинувачених, 15 свідків прокураторських і 67 свідків оборони — разом 160 осіб. Як оборонці обвинувачених прибули на розправу посли д-р Степан Баран і д-р Дмитро Ладика, адвокати з Тернополя.

Велика саля розправ заповнилася битком. Було враження, що це не судова — а вічева саля.

Пятьом обвинуваченим не доручено візвання на розправу, супроти чого на внесок прокуратора суддя відклав розправу на чотири тижні. Тому нова розправа відбудеться у березні ц. р.

Дописи.

ЛУЦЬК. (З місцевого життя). Дня 6. березня мають відбутися загальні збори луцької повітової „Просвіти“. В томуж місяці має відбутися повітова кооперативна конефренція. В місцевому „Украінбанку“ настали значні зміни: надзірна рада дня 21. лютого по обміркуванні справ банку звільнила всіх трьох директорів: пп. О. Ковалевського, Ів. Бондарука (на його власне прохання) і В. Палаша та на їх місце обрала дирекцію в новому складі.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 24 II. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 3·80 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·20 зол., копу яєць 5·40.

СПОРТ.

З діяльности Карпатського Лещатарського Клюбу.

Одним з важніших завдань К. Л. К. є поширити лещатарський спорт в народі. Зорганізована акція в цьому напрямі сягає початками ще часів основання Клюбу. У висліді — старання зорганізувати філії по більших містах, як Станиславів, Коломия, Тернопіль, Косів тощо, які не увінчалися успіхом, правдоподібно через недостачу зрозуміння серед нашої інтелігенції ваги лещатарського спорту. Цілком інакше село. Воно, головно в горах, відчуває потребу цього спорту, а саме як комунікаційного засобу.

Цього року К. Л. К. відкрив заходом місцевих громадян та Виділу К. Л. К. дві філії, а саме у Ворохті і Славську. Заг. Збори філії К. Л. К. у **Ворохті** відбулися дня 15. II. ц. р., на яких вибрано такий виділ: Г. Мочерняк — голова, Л. Ткачук — заст. голови, І. Мочерняк — секретар, Д. Росінський — скарбник, О. Делерчук — господар, М. Лупаца — справник. Контрольна Комісія: В. Мочерняк, Ю. Жупник, Ф. Хомин. Філія нараховує по день 23. ц. м. 31 членів. Дня 21. II. відбувся відчит п. Г. і В. Мочерняків на лещатарські теми.

Заг. збори філії у **Славську** відбулися дня 16. II. На них вибрано такий виділ: о. І. Янковський — голова, П. Почарський — заст. голови, П. Щадий — секр., С. Шимін — господар, Ю. Шимін — скарбник, І. Онишь — справник. Контрольна комісія: М. Катаман, М. Луців, Ю. Улинець. Філія у Славську має біля 40 діяльних членів. Дня 6. березня відбудуться для філії у Славську змагання в скоці і біг з Тростяна, які організує К. Л. К. **Львів.**

К. Л. К. поробив теж заходи в ціли відкриття філії в **Космачі** і жде на затвердження статуту.

Щоби дати постійну базу лещатарському спортові для курсів, гірської туристики та зіздових змагань К. Л. К. цього року зреалізував своє довголітнє змагання, щоб побудувати власну лещатарську домівку та закупив з цією метою будівельну парцелю у Славську. Завдяки видатній фінансовій допомозі почесного члена К. Л. К. д-ра Дмитра Левицького (300 ам. дол.) приступає Клюб уже з весною **до будови власної домівки.** Буде це перший український туристично-спортовий захист у наших горах.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ПРОГРАМА ВИКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ У ПРАЗІ в літному півроці 1932 р.

ЗВІТ УПРАВИ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ У ЛЬВОВІ ЗА 1931 РІК. Львів, січень 1932. Ст. 10. Ціна 2.50 зол.

ЖУРНАЛИ.

МОЛОДІ РОБІТНИКИ, журнал українського молодого реміснитцтва й робітництва. Р. II. Ч. II. Лютий 1932.

КООПЕРАТИВНІ ВІСТІ, економічно-кооперативний двотижневик. Р. II. Ч. 4. 15. лютого 1932.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Четвер, 25. II. 5.30 „Сон літньої ночі“. (Вистава для шк. молоді).

Пятниця, 26. II. год. 8. веч. „Сон літньої ночі“.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 25. II. год. 8. веч. „Святе подумя“.

Пятниця, 26. II. год. 8. веч. „Святе подумя“.

Субота, 27. II. год. 8. веч. „Святе подумя“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Два серця бють у вальса такт“ (оперетка).
КАСІНО: „Трейдер Горн“ (В. С. Ван Дайк).
КОПЕРНИК: „Баль в опері“.
ЛЕВ: „Два серця бють у вальса такт“ (оперетка).
МАРУСЕНЬКА: „Баль в опері“.
МІРАЖ: „Пат і Патахон як репортери“, „Останній роман“ (Ів. Петрович).
ОАЗА: „Три сестрі“, „Острів затоплених сердець“.
ПАН: „Кавяренька“ (Моріс Шевалє).
ПАЛЯС: Звукова комедія „Ронні“ (Катерина Нодь).
ПАСАЖ: „Міліонерове завіщання“ (Кен Мейнард) і звук. додаток.
ПРОМІНЬ: „Карузеля тортур“.
СОНЦЕ: „Велетень гір“.
СТИЛЕВЕ: „Ґаі-Тан“ (Анна Мей Вон), „Розкішна дівчина“.
УТІХА: „Чортівський пазур“ (Уіліем Десмонд).
ХИМЕРА: „Поворот до життя“ (Дж. Ґейнор, Фарел).

Програма радіо.

Субота, 27. лютого 1932.

Ляйпціг (259,3) 17.00 Концерт. **Брно** (341,7) 15.30 Пісні. **Льондон** (355,9) 20.45 Концерт. **Гельсінґфорс** (368,1) 21.15 Танкова музика. **Гамбург** (372,2) 19.30 Веселий вечір. **Букарешт** (394,2) 21.00 Румунська музика. **Берлін** (418) 16.20 Легка музика. **Рим** (441,2) 17.45 Концерт. **Лянґенберг** (472,4) 20.00 Веселий вечір. **Прага** (488,6) 15.30 Пісні. **Міляно** (501,7) 21.00 Концерт. **Брюсель** (509,3) 21.00 Концерт. **Відень** (517,2) 17.00 Оперетова музика. **Рига** (525,4) 17.00 Концерт. **Мінхен** (532,9) 20.00 „Любов у снігу“. **Будапешт** (550,5) „Лилик“. **Ленінград** (1000) 22.05 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 26. лютого 1932.

Львів (380,7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Грам. кружок. 13.10 Про погоду дня. 13.15 Господарська оповістка. 15.00 Грам. кружок. 15.25 Виклад для вчителів. 16.05 Грошева біржа. 16.10 „Пристані Балтійського моря“. 16.40 Грам. кружок. 16.55 Навчання англійської мови. 17.10 Виклад. 17.35 Мадярська музика. 18.50 Всячина. 19.10 Скрипка. 19.30 Спорт. 19.45 Радієвий щоденник. 20.00 Музична гутірка. 20.15 Концерт. 22.45 Поліційна оповістка.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Михайло Ліщота з Ч. С. Р., або хто про нього що знає — зволить подати вістку Евгенії Ліщотовій, Квятонь п. Усте Руське к. Горлиць. 1424 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ — продає найдешевше — Домбровський-Розваржевський — Академічна 2. 1246 7-15

РУТИНОВАНИЙ адвокатський концинент з правом субституції шукає місця в адвокатській канцелярії. Може теж вести самостійно канцелярію. Зголошення разом з умовинами надсилати до Адміністрації „Діла“ для: „В. С.“ 1423 1-2

ГАРЯЧКУ відчає грипи втишає знаменито синтетична вода мінеральна фабр. „ЗДОРОВЛЯ“. Дрібна продаж у всіх аптиках. 1421 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕБЛІ
НА РАТИ ВІД 5 ЗОЛ.
продає кожному БЕЗ РУЧИТЕЛІВ
Меблевий дім „SILESIA“
1206 Львів, Браєрівська 3. 7-10

МИКОЛА МАТІЇВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот

Тим, що терплять на руптуру

Оригінальний руптуровий пасок (Spranzband) правно застер.

без пружини, гуми і нараменного ремінця підтримує певно найбільшу руптуру і долини до гори та звільнює від безупинних терпінь. Можна його носити відразу дня і ночі. Поручуваний лікарями. Повна гарантія. Зовсім без конкуренції. Рівнож для жінок і дітей. Пристосовується без ніяких комплікаційних приладів. Вилічені поручають його. **M. Albath, Königsberg,** Vorstadt Langgasse 113. Проспекти і взірки виміру, подвійне відворотне поштою. **Патентовані паски** (Spranzbänder) **від 18 марок почавши.** Подяки вложені до перегляду. Пан Г. Ст. 68 років пише: В 8 тижнях вилічений. Пан А. С. в Л.: Найліпший пасок у світі; в короткім часі вилічений. Пан О. Г. в К.: Можу поручити всім тим, що терплять, руптуровий Spranzband — Тримає добре і догідно; в короткім часі я вилічений. Такого змісту є листи, які надходять. **Черевні паски аж до найліпшого виконання по найкорисніших цінах.** Годин приняття для вилічення на руптуру і тих, що щойно звиклі на неї, **Львів,** готель „Брістоль“ ... 21 в четвер 25. лютого і пятницю 26. від год. 9—17., а в суботу 27. від год. 9—12.

ФОРТЕПЯНИ вживані майже нові, Bösendorfer-a, Blüthner-a, Becker-a, Kochkerstein-a, F. Wirth-a (й Bösendorfer-a), Petrof-a, Oeser-a і ін. по конкуренційних цінах на догідні ... чиницеві сплати від зол. 1300— ... „ДІМ ШОПЕНА“, Львів, Єзуїтська 11.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10.